

Kirkolliskokoukselle

Kuopio 23.10.2026

Asia 20. Kirkolliskokousaloite naisten roolista liturgisissa avustavissa tehtävissä sekä opetuspuheiden pitämisestä

Kirkollishallituksen esitys

Kirkolliskokoukselle on tehty aloite liturgisten avustavien tehtävien sallimisesta myös naisille sekä teologisen koulutuksen saaneiden naisten oikeudesta pitää opetuspuheita kirkollisissa yhteyksissä. Aloitteessa viitataan vuoden 2024 kirkolliskokouksen hyväksymän aloitteen perusteella laadittuun selvitykseen naisten kirkollisesta asemasta sekä siinä esille tuotuihin havaintoihin seurakuntien käytännöistä.

Aloitteen mukaan naiset toimivat seurakunnissa jo nykyisin erilaisissa jumalanpalvelusten avustavissa tehtävissä. Tällaisina tehtävinä aloitteessa mainitaan muun muassa saatoissa avustaminen, ristisaatoissa lyhdyn, kirkkolippujen ja ikonien kantaminen sekä ehtoollisen jakamiseen liittyvät avustavat tehtävät. Aloitteessa katsotaan, että avustavien tehtävien käytäntöjä tulisi selkeyttää.

Aloitteessa kiinnitetään lisäksi huomiota teologisen korkeakoulutuksen saaneiden naisten asemaan. Naiset toimivat seurakunnissa jo nykyisin erilaisissa teologisen opetuksen tehtävissä muun muassa katekumeeniopetuksessa, kuorojen, lasten ja nuorten toiminnassa sekä muissa seurakunnallisissa yhteyksissä.

Aloitteessa esitetään, että kirkolliskokous velvoittaisi kirkollishallituksen nimeämään työryhmän, jonka tehtävänä olisi laatia piispainkokoukselle raportti naisten aseman selkiyttämiseksi kirkollisissa avustavissa tehtävissä sekä oikeudesta pitää opetuspuheita kirkollisissa yhteyksissä. Raportin johtopäätösten ja toimenpide-ehdotusten tulisi aloitteen mukaan perustua teologisen tiedon lisäksi tieteelliseen tietoon sukupuolen merkityksestä sekä yleiseen yhdenvertaisuusperiaatteeseen.

Aloitteesta on pyydetty piispainkokouksen lausunto. Piispainkokous toteaa, että naisten roolia kirkossa on käsitelty erilaisissa seminaareissa, artikkeleissa, selvityksissä ja raporteissa vuosikymmenten aikana. Piispainkokous tunnistaa myös tarpeen käydä haastavista kysymyksistä rakentavaa keskustelua kirkossa.

Kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle, että aloite hylätään.

Perustelut

Piispainkokous ei pidä tarkoituksenmukaisena maallikkojen, naisten tai miesten, liturgisten avustavien tehtävien nykyistä tarkempaa määrittelyä. Aloitteessa esille tuodut avustavat tehtävät toteutuvat jo nykyisessä käytännössä, ja papit voivat pyytää ketä tahansa jumalanpalvelusten avustaviin tehtäviin. Näin ollen erillistä työryhmyöskentelyä näiden tehtävien määrittelemiseksi ei ole tarpeen käynnistää.

Opetuspuheiden osalta piispainkokous toteaa, että opetuspuheen pitäminen liturgiassa kuuluu lähtökohtaisesti papin tehtäviin. Samalla kirkon liturgisissa käytännöissä on otettava huomioon yhteys laajempaan ortodoksiseen perinteeseen ja kirkon ykseys.

Teologisen koulutuksen saaneiden naisten osaamista hyödynnetään jo nykyisin laajasti seurakuntien opetuksessa ja muussa toiminnassa. Piispainkokous korostaa suomalaisen ortodoksisen teologisen koulutuksen korkeaa tasoa ja sen merkitystä laadukkaana katekumeeniopetuksen toteuttamisessa. Piispainkokous toteaa lisäksi, että naisille voidaan etsiä uusia ei-liturgisia tehtäviä, joissa heidän koulutustaan ja osaamistaan voidaan hyödyntää.

Piispainkokous pitää aloitteessa esille nostettua huolta kirkollisen keskustelukulttuurin kärjistymisestä aiheellisena. Haastavista kysymyksistä tulee voida keskustella kirkossa rakentavasti ilman vastakkainasettelua. Kirkon strategian mukaisesti kirkossa tulee edistää rauhaa ja sovintoa sekä vahvistaa yhteisön yhtenäisyyttä ja monimuotoisuutta.

Ekumeeninen patriarkka Bartolomeos asetti vuonna 2017 teologisen työryhmän pohtimaan erilaisia yhteiskunnallisia kysymyksiä ortodoksisen perinteen pohjalta. Työryhmän asiakirja ”Maailman elämän edestä” (suom. A. Koponen) valmistui vuonna 2019 ja julkaistiin vuonna 2020. Asiakirjan §29:ssä sanotaan: *”Kirkon on myös aina huomioitava Hengen vaikutus naisten palvelutehtävissä, erityisesti tänä päivänä, jona naiset toimivat yhä enemmän kirkollisen elämän tärkeimmissä tehtävissä (teologeina, seminaarien opettajina, kanonisen lain asiantuntijoina, lukijoina, kuoronjohtajina ja monenlaisina yhteisöään hyödyttävinä asiantuntijoina). **Kirkon on myös jatkettava pohdintaa, miten naiset voisivat parhaiten osallistua Kristuksen ruumiin rakentamiseen, ja tähän pohdintaan kuuluu myös kysymys naisdiakonaatin palauttamisesta nykyaikana.**”*

Liite 20a. Kirkolliskokousaloite naisten roolista liturgisissa avustavissa tehtävissä sekä opetuspuheiden pitämisestä

Liite 20b. Piispainkokouksen lausunto kirkolliskokousaloitteesta naisen aseman selkiyttämisestä

Esitys asian käsittelystä

Kirkollishallitus esittää kirkolliskokoukselle, että asiasta 20 pyydetään sivistysvaliokunnan mietintö.

Elia

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa